

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobkyně: **P. B.**
bytem X

zast. JUDr. Ivou Petrovou, advokátkou
se sídlem Skopalíkova 1144/11, Brno

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 6. 2022, č.j. X, ve věci zamítnutí žádosti o invalidní důchod,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 3. 6. 2022, č.j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení v částce 3 900 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám její zástupkyně JUDr. Ivy Petrové, advokátky se sídlem Skopalíkova 1144/11, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

- I. **Vymezení věci**

1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 6. 2022, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty její námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 3. 3. 2022, č.j. X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byla žádost žalobkyně pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) zamítnuta.

II. Žaloba

2. Žalobkyně především uvedla, že do současného zdravotního stavu se dostala v důsledku dopravní nehody ze dne 6. 5. 2021. Byla zaměstnána jako servírka u f. TMR Golf resort Jinačovice. V důsledku dopravní nehody ze dne 6. 5. 2021 je pak stále v pracovní neschopnosti, točí se ji hlava, má bolesti, závratě, pocity na zvracení, celkově je nestabilní. V zaměstnání měla pracovní dobu 12-15 hod. a tuto práci již nemůže vykonávat. S ohledem na svůj zdravotní stav pak nemůže vykonávat ani žádné jiné zaměstnání, a navíc ani nemá potřebnou kvalifikaci.
3. Žalobkyně dále uvedla, že všechny údaje o jejím zaměstnání se nezakládají na pravdě. Nevypĺňovala žádný profesní dotazník, není absolventkou SOU obchodního s maturitou a ani nemá kurz podvojného účetnictví. Pracovala jako švadlena, dělnice, prodavačka. Od 10. 5. 2018 pracovala nepřetržitě jako servírka, což je psychicky i fyzicky náročná práce. Pokud žalovaná na základě těchto nepravdivých údajů dospěla k závěru, že je žalobkyně plně orientovaná, dostatečně kvalifikovaná, bez psychopatologie a bez významného smyslového postižení, hybnosti horních končetin, a to vč. jemné motoriky i dolních končetin, nemá to oporu ve skutečném vzdělání a možnosti jejího zaměstnání.
4. Žalobkyně namítala, že její postižení mělo být posouzeno v souladu s kapitolou XIII., odd. E, položka 1 c) jako středně těžké s funkčním postižením. Pro tuto položku je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 - 40 %. I kdyby žalovaná hodnotila toto postižení na spodní hranici 30 %, tak při přihlédnutí k dalším postižením a vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, by se tato částka měla zvýšit o 10 % bodů. Celkový pokles schopnosti pracovní činnosti by činil 40 %, a tudíž by žalobkyně splňovala kritérium pro přiznání invalidního důchodu.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná považuje rozhodnutí za dostatečně přesvědčivé, reflektující i recentní medicínské nálezy a navrhla zamítnutí žaloby.

IV. Jednání před soudem

6. Zástupkyně žalobkyně při jednání především odkázala na žalobu a dále uvedla, že i posudek PK MPSV prokazuje invaliditu žalobkyně.
7. Zástupkyně žalované především odkázala na vyjádření žalované a její rozhodnutí.

8. Soud provedl při jednání dokazování posudkem PK MPSV ze dne 11. 1. 2023.
9. Zástupkyně žalované se k posudku vyjádřila již písemně, a to tak, že zúročení „ztížení pracovního uplatnění“ v rámci úvah o závažnosti utrpěných obtíží nekonvenuje relevantní právní úpravě § 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“) a již proto nepovažuje zmíněný posudek za příliš přesvědčivý. Odkazovaná kumulace postižení není potom jednoznačně specifikována. Za zcela neuspokojivé a nepřezkoumatelné lze mít rovněž stanovení vzniku invalidity holým zkonstatováním data. V rámci jednání se žalovaná k posudku již dále nevyjádřila.
10. Zástupkyně žalobkyně se rovněž k posudku vyjádřila písemně. Dle jejího názoru není důvod jeho závěry zpochybňovat. S odkazem na zprávy nezávislých lékařů je zdravotní stav žalobkyně v souladu se závěry posudku. Posudek pak vycházel z lékařských zpráv různých lékařů. V rámci jednání právní zástupkyně žalobkyně uvedla, že s posudkem souhlasí.
11. Soud neprováděl dokazování aktuálními lékařskými zprávami předloženými při jednání.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 ZDP, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován.
14. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky

spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).

15. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míra poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).
16. V **posudkovém hodnocení** PK MPSV je mj. uveden **diagnostický souhrn** potíží žalobkyně, přičemž se jedná o: 1) *Stav po autonehodě ze dne 6. 5. 2021 s distenzí krční páteře, nálezem cervikokraniálního a cervikobrachiálního syndromu, hraničním páteřním kanálem, sekundárním zúžením na podkladě diskogenní příčiny, recidivujícím vertigem a prekolapsovými stavy, MR degenerativní změny s protruzí od C3-Th1, v oblasti C5/6 v kontaktu s míchou a šíří páteřního kanálu 9-11mm, nálezem kořenové cysty vpravo hrudního obratle Th1/2,* 2) *Hypertenze,* 3) *Snížená funkce štítné žlázy,* 4) *Syndrom karpálního tunelu vlevo lehkého až středně těžkého stupně,* 5) *Astma bronchiale na kombinované terapii,* 6) *Ulcerózní kolitida diagnostikována od roku 2001,* 7) *Smíšená úzkostná porucha.* V **posudkovém zhodnocení** je dále uvedeno, že žalobkyně je ve věku 55 let, vyučená jako švadlena, s posledním uvedeným zaměstnáním jako servírka. V jejím dlouhodobém nepříznivém zdravotním stavu je porucha pohyblivosti pro celkovou závrativost, pocity nauzey, noční křeče horních končetin při syndromu karpálního tunelu vlevo při torpidním cervikokraniálním syndromu po distenčním poranění krční páteře ze dne 6. 5. 2021. Z neurochirurgického hlediska stav akcentovaných degenerativních změn v oblasti krční páteře C5-C7 obratle s výrazným vegetativním doprovodem neindikován k neurochirurgické intervenci. Magnetická rezonance nezjišťuje myelopatii, omezení krčních foramin diagnostikuje nejvíce vlevo, oproti změnám v březnu 2022 je stav bez podstatných změn. Dokládá stav magnetické rezonance bez paretického zjevného postižení horních končetin, s esovitým vychýlením z osy v oblasti krční a hrudní páteře, kyfotizací krční lordózy a přítomnými degenerativními změnami. V těchto úsecích má omezenou dynamiku. Vyšetřována pro trvalé pocity nauzey v gastroenterologické ambulanci, kde sledována pro ulcerózní kolitidu,

tato v remisi s relapsem jednou ročně, intermitentními potížemi, v terapii Salofalk od 26. 4. 2022. Žalobkyně byla do doby autonehody sledována s průduškovým astmatem, Vyšetřena byla v roce 2016, další dechové obtíže neměla, onemocnění je kompenzováno kombinovanou terapií antihistaminik. Ve spirometrickém vyšetření je jen mírná ventilační porucha VC 79 %, FEV₁/FVC 78 %, MEF₂₅₋₇₅ 92 %. Při vyšetření u posudkové komise byla taxametrie končetin správná, nicméně i při chůzi zůstává zjevná porucha chůze se závratovitostí, nejistotou, zjištěnou instabilitou zejména levostranně. Vizus a sluch je u žalobkyně v normě. Spolupracuje, je orientovaná osobou, místem, časem správně. Kardiálně je kompenzovaná, nemá klidovou dušnost. Hypertenze je korigována medikací. **K datu vydání napadeného rozhodnutí ze dne 3. 3. 2022** byla žalobkyně hodnocena s lehkým funkčním postižením páteře, polytopní blokádou s projevy občasného kořenového dráždění, bez známek myelopatie. U PK MPSV žalobkyně vyšetřena za absolvování rehabilitačního pobytu v lázních Lubačovice, který ještě není ukončen. Není schopna delší chůze samostatně bez opory, má zjevnou poruchu statiky a dynamiky páteře v krčním a hrudním úseku doloženými vyšetřeními. V trvalé medikaci analgetika denně pro často recidivující projevy kořenového dráždění, zůstává nauzea, částečný efekt na mravenčení levostranné horní a levostranné dolní končetiny má poloha vleže. Z neurochirurgického hlediska je doporučena operace deliberace zápěstí pro syndrom karpálního tunelu vlevo. Psychická náladu u PK MPSV bez známek těžké dekompenzace nálady. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti PK MPSV hodnotí dle kapitoly XIII., odd. E, položka 1 písm. c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb, na dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti při středně těžkém funkčním postižení, tedy 30 % v rozmezí (30 - 40 %) – polytopní postižení páteře, přetrvávající závažná porucha statiky a dynamiky páteře, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, bez poškození nervu, nebo známek myelopatie. Pro zjevně ztížení pracovní uplatnění při závratových stavech, bez výrazného zlepšení zdravotního stavu, s minimální adaptací na postižení páteře od doby proběhlé dopravní nehody hodnotí PK MPSV odlišně na rozdíl od OOSZ a žalované s navýšením o 5 % pro další zdravotní postižení. Celková výše poklesu pracovní schopnosti je souhrnně 35 %. Je schopna práce fyzicky nenáročné, bez vykonávání dlouhého stání, nebo chůze s možností měnit polohy během pracovní činnosti. Je schopna rekvalifikace. V **posudkovém závěru** je především uvedeno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP, přičemž se jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP. Nejednalo se však o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) ZDP. Jednalo se o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %. Datum vzniku invalidity je 6. 5. 2021.

17. V posuzované věci soud vyhodnotil posudek PK MPSV ze dne 11. 1. 2023 jako posudek splňující všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Posudek byl vypracován PK MPSV zasedající v řádném složení za účasti lékaře s odborností neurologie. Žalobkyně se zasedání komise zúčastnila. Dle názoru soudu byl tedy komplexně zhodnocen její zdravotní stav, a to nejenom na základě lékařských zpráv, přičemž k objektivnímu posouzení zdravotního stavu PK MPSV provedla sama její zdravotní prohlídku a vyšetření.
18. Soud k věci dále uvádí, že u žalobkyně se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, přičemž jeho rozhodující příčinou je polytopní postižení páteře, přetrvávající závažná porucha statiky a dynamiky páteře, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, bez poškození nervu nebo známek myelopatie. Jedná se o kapitolu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), odd. E (Dorzopatie a spondylopatie) položka 1 písm. c) (se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často

recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny) vyhl. č. 359/2009 Sb. s mírou poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30-40% PK MPSV pak pokles míry pracovní schopnosti pro rozhodující postižení hodnotila na spodní hranici, tj. 30%. PK MPSV pak pro zjevné ztížení pracovního uplatnění při závrativých stavech, bez výrazného zlepšení zdravotního stavu, s minimální adaptací na postižení páteře od doby proběhlé dopravní nehody a s ohledem na ostatní zdravotní postižení popsané v diagnostickém souhrnu navýšila míru poklesu pracovní schopnosti o 5 %. Celkově tak pokles pracovní schopnosti žalobkyně činí 35 %.

19. V posudku je tedy popsáno, z jakého důvodu došlo k navýšení spodní hranice míry poklesu pracovní schopnost pro rozhodující zdravotní postižení z 30 % na 35 %. Jednalo se o zohlednění dalších zdravotních postižení popsaných v diagnostickém souhrnu a rovněž bylo zhodnoceno ztížení pracovního uplatnění při závrativých stavech a minimální adaptace na postižení páteře od doby nehody. Soud nemá za to, že by se PK MPSV dopustila nějakého excesu, pokud v úvaze o navýšení spodní hranice o 5 % zhodnotila i ztížení pracovního uplatnění. U data vzniku invalidity 6. 5. 2021 sice není uvedeno, proč právě toto datum. Z obsahu posudku je však zřejmé, že PK MPSV považuje za datum vzniku invalidity den, kdy došlo k dopravní nehodě. V souhrnu tedy krajský soud shledal, že předložený posudek PK MPSV je po stránce obsahové úplný a dostatečně přesvědčivý, a splňuje tak požadavky kladené judikaturou na to, aby mohl být stěžejním důkazem o invaliditě žalobkyně. Dle PK MPSV pokles pracovní schopnosti žalobkyně činil 35 %, tj. žalobkyně dosáhla na invaliditu prvního stupně.
20. Soud neprováděl dokazování aktuálními lékařskými zprávami předloženými při jednání, neboť zdravotní stav byl dostatečně zhodnocen posudkem PK MPSV a navíc se jednalo o lékařské zprávy vydané s odstupem od vydání napadeného rozhodnutí. Soud tudíž považoval takové dokazování za nadbytečné.
21. Jak plyne ze shora uvedeného, tak soud považuje posudkové hodnocení PK MPSV v Brně za dostatečně úplné a přesvědčivé, neboť komplexně zhodnotilo zdravotní postižení žalobkyně. Krajský soud tak považuje skutkový stav doplněný předmětným posudkem PK MPSV za řádně zjištěný a úplný. Vzhledem k tomu pak bylo třeba dát žalobkyni za pravdu v jejích žalobních námitkách v tom směru, že provedeným dokazováním bylo zjištěno, že skutečně k datu vydání napadeného rozhodnutí ji bylo třeba považovat za invalidního v prvním stupni ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, neboť pokles její pracovní schopnosti činil 35 %. Krajský soud tedy shledal, že napadené rozhodnutí, jímž bylo zamítnuty námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované o zamítnutí její žádosti o invalidní důchod, bylo vydáno na základě nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu a zrušil ho tak výrokem I. tohoto rozsudku ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
22. V dalším řízení je žalovaná povinna vydat ve věci přiznání invalidního důchodu žalobkyně nové rozhodnutí o jejích námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalovaná v dalším řízení o přiznání invalidního důchodu zhodnotí i

skutečností shora uvedených. Soud současně nerozhodl o zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, neboť považoval za účelnější nechat nápravu řízení na žalované.

23. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyni přiznal soud náhradu nákladů právního zastoupení. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v důchodovém pojištění ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000,- Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000,- Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupkyně žalobkyně požadovala náhradu nákladů za tři úkony právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu), sepsání žaloby a dalšího písemného podání ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d) a účast na jednání soudu (§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 3 900 Kč. Právní zástupkyně žalobkyně není plátcem DPH.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. února 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce